

XXXI ESKUTIK?

Edozein tabernazulotako muslaria bezala ari zaigu azken urteotan Donostiako Zinemaldia A kategoriako txapelaren atzetik. Beheraka zihoala—eta Donostiako Zinemaldiari A kategoria kentzearen arrazoiak ez daude, ez, Donostiako Zinemaldiak oraintsu arteko urtetan eman dituen fruitu mailatueta bakkarik. Kartak ongi markatuak daude, produktoreen arazoa bait da bereziki Zinemaldia jasaten ari dena. Dannes—ek Europako merkatua, Los Angeles—ek Ipar Ameriketakoa, Moskuk Ekialdeko lurraldeetakoa eta Manilak Asiakoa bereganatzen dituztela kontutan harturik antolatzen badira zinemaldiok, Iberoamerika—Donostian jokatzaren interes ekonomiko—politikoen nomenklaturaren arabera— eskaini nahi liokete produktore guztiz ahaltsuek Donostiari, eta ez dugu uste Donostia honetara presatuko litzatekeen kasuan arazo larriegirik gertatuko litzatekeenik.

Paper gainean, behintzat. Kinka larriak bait daude planteamenduaren praktikaren gibeletik.

Batetik, Donostiaren eta Euskal Herriaren erantzunkizuna zalantzarazkoa da gutxienez. Iberoamerikarako Zinemaldia antolatzeak *handicap* politiko haundiak litzuzke sektore abertzaleentzat. Usain zentralistaren hedadura ez litzateke atsegina izango, ez, azken urteotan Zinemalditik urrutiegi egon ez den Antton Ezeizak errepresentatzen duen sektorearentzat, ezta Ramon Labaien alkate jelkidearentzat ere. Konnotazio desberdinak litzuzke bakoitzaren jarrerak, noski. Baina, oinarrian, beldur zaio inperio hitzak dakarkigun itzal zabalari, oraindik ere indarra duen Espainiaren Hego—Amerikarekiko influentziari.

Egoera honi diru-falta erantsi behar zaio, organizazioaren nondik norakoaren zalantza, zinemagintza beraren krisialdia (benetakoa eta egoera ekonomikoarekin zerikusi zuzena duena), inguruan mugitzen diren interes antagonikoak, Euskal Herriaren egoera eta erakunde politikoen indiferentzia.

Garbi dagoenez, Zinemaldian interesaturiko «izpitu garbici» *cocktail* hau bihurriegia zaie horien borondate optimista eta bihotz zabalak baretzeko.

A kategoria bereganatu nahi da derrigorrean. Ez legoke beste biderik. Baina A kategoria zertarako eta zein helbururekin? Nora joan nahi genuke? Nor da arazo honetan benetako erantzunkizuna lukeena?

Beste zenbaitek, ordea, ez du A kategoria lortzearen egarri handiegirik. Bada, askoren ustetan, beste biderik, eta azken Zinemaldian sarritan entzun dugun galdera da: Ez al dago, ordea, beste biderik?

Eta galdera hau egiten duen oro espezializazioaren alde dago. Azken urteotan Zinegile Berriak saila izan da koherentziaz eta funtzionamenduz aurpegi egokiena eta garbiena erakutsi duena. Zergatik ez jo, askoren ustetan, bide horretatik? Zinezale benetako batek baino gehiagok egiten du apustu bide honen alde.

Guk bidea garbi ikusten ez dugun arren, A kategoria lortu nahiari ziklope-lanaren eginahal fruiturik gabearren arriskua ikusten diogu, eta, gainera, ez dugu ikusten A kategoria hori zertarako lortu nahi den, prestigioa kontserbatzen jarraitzeko ez bada. Dena den, A kategoria lortzea dela komenigarriena erabakiko balitz, horren filosofia erabaki beharko litzateke, epeak markatu eta hainbat urtetarako —bost urte baino lehenago ez— A kategoria lortu nahi dela ikusi. Eta asmo horri eginahal guztiak eskaini.

Espezializazioaren bidetik, berriz, egia da Zinemaldiak bere prestigioa galduko lukeela, batez ere industria den zinemagintzaren inguruan kultur arrakasta abangoardistek duten zerikusi hutsa ikusirik. Espezializazioaren bidetik joz, gauzak ongi taxutu beharko lirateke. Zertan espezializatu? Zinegile Berrietan? Badirudi jende asko bide honetatik dabilela, eta kasu honetan Zinegile Berri kontzeptua bera argitu behar da. Zinegile Berri kontzeptupean *opera prima*-ren egilea hartzen badugu kontutan, orain arteko sailak hartu duen bezala, Zinemaldiak galduta luke bere arrakasta guztia espektakulu bezala. Baina Zinegile Berri kontzeptupean zerbait zabalagoa eta interesgarriagoa hartuko bagenu, Zinegile Berri zinemagintzari arte bezala zerbait berri aportatzen dionari deituko bagenio eta kontzeptu horren

mende antolatu guztia, erakarmena baluke kultur sektoreetan behintzat.

Idealki azken proposamen honen zale litzatekeen honek baiditu hala ere, bere zalantzak. Horretarako dirua behar da, horretarako ideia garbi ikusi behar da, horretarako benetako kontzientzia kulturala eduki behar da. Eta ez du horrelakorik ikusten gurean.

Ez ideia garbirik, ez kontzientzia kultural zehatzik. Eta guzti honi lagunduko liokeen dirua ikusten dut planteamendu honetan urrutien.

Amaitzeko, bada beste arazo bat ere. Nor XXXII. Zinemaldiko Zuzendari? Noiz erabaki behar da hori? Berdin da zuzendaria Carlos Gortari izan ala Antton Ezeiza izan. Zer zuzentzeko zuzendari? Hori bait da, oinarrian, aurtengo Zinemaldian egin den funtsezko galdera.

Ez bait ditugu XXXI eskutik izan, Luis Gaskak hala sinestarazi nahi izan bazigun ere. Karta markatu gehiegiren errezeloa dugu. ■ *Anjel Lertxundi*

KONGRESU BATEZ MADRILEN

Ezagunak dira albisteak. Irailaren 19-25etan Kongresu bat egin da Madril: «Kristauak eta Bakea» zuen gaian. Joan XXIII.a izeneko teologoen elkarteak antolatua. Horren hirugarren kongresua. Aurreko bien gaiak «Teologia eta pobretasuna» eta «Pobreen esperantza, Kristau esperantza» izan ziren.

Aurtengo kongresu honetan, besteran artean, hizlari hauek mintzatu ziren: Carlos Alonso Zaldivar, Angel Viñas, Tomás Borge, Joan Gomis, Carlos Castilla del Pino, Georges Casalis, Enrique Dussel, José L. Aranguren eta Giulio Girardi. Mila eta bostehun bat entzule eta partehartzaile Kongresuan.

Gaurko munduan bakeari eusteko edo bakea egiteko behar diren baldintza politikoak, militarrek, ekonomikoak eta kulturazkoan aztertu ondoren, bakeari buruzko gogoeta teologikoari heldu zion Kongresuak. Ospakizun eukaristikoa sinboloz beterioko batez eta azken dokumentu bat irakurritz bukatu zen.

Euskal Herriaren arazoak bere leku nabaria ukan zuen Madrilgo Kongresuan: Mahainguru bat egin zen, «La paz en Eus-